

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного

факультету

Юрій БІДЗІЛЯ **Юрій БІДЗІЛЯ**
« 29 » *березня* 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ЧЕХІЇ

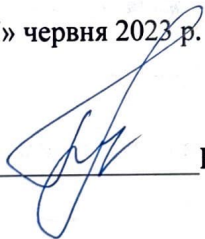
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська
Освітня програма	Чеська мова та література
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	чеська, українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Дитяча література Чехії» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035. Філологія, предметної спеціальності (спеціалізації) 035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша –чеська освітньої програми «Чеська мова та література».

Розробник: Петріца Н.М., доцент, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри словацької філології,

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри словацької філології протокол №9 від «27» червня 2023 р.

Завідувач кафедри

Наталія ПЕТРИЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету протокол № 8 від «29» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії

Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120	2
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 самостійної роботи студента –	4
	Лекції:
	30
	Практичні (семінарські):
	30
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:
	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	60

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Дитяча література Чехії» – є ознайомлення та засвоєння студентами основних закономірностей етапів розвитку художньої свідомості у чеській дитячій літературі XIX – XX ст.; вивчення художньо-естетичні позиції провідних дитячих письменників цього періоду; розуміти естетичну значимість, художню, пізнавальну цінності творів для дітей.

Відповідно до ОП «Чеська мова та література», вивчення навчальної дисципліни «Дитяча література Чехії» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) та спеціальних (ФК) компетентностей:

ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Дитяча література Чехії» не зазначено у структурно-логічній схемі ОП.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Чеська мова та література», вивчення навчальної дисципліни «Дитяча література Чехії» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 02
Аналізувати й інтерпретувати твори чеської, української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі	ПРН 13
Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	ПРН 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Дитяча література Чехії»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Студенти вміють аналізувати та співставляти філологічні, лінгвістичні, історико-етнографічні та культурологічні аспекти вивчення історії становлення слов'янських мов та народів.	ПРН 02
Студенти володіють навичками аналізу та інтерпретації чеських художніх творів для дітей та юнацтва. Вміти проводити контрастивний аналіз чеської	ПРН 13

дитячої літератури в контексті європейської та світової літератури для дітей та юнацтва.	
Студенти володіють навичками аналізу художніх творів різних жанрів, розуміють еволюцію жанрів чеської дитячої літератури.	ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання з дисципліни «Дитяча література Чехії» є: поточний контроль на практичних заняттях, контроль результатів опанування тем і виконання завдань, запланованих у межах самостійної й індивідуальної роботи (як-от: реферат, наукове есе, стаття, тези, доповідь на семінарі); підсумковий контроль здійснюється у формі модульної роботи та заліку.

Під час навчання використовуються такі основні методи: 1) традиційні: вербальні (розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія), наочні, проблемний, аналітико-синтетичний методи, порівняння, узагальнення; 2) інтерактивні методи; 3) методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, виступи студентів під час обговорення питань, підготовка рефератів, доповідей, презентацій.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Поточний контроль навчальних досягнень здійснюється на *практичних заняттях*. Практичні заняття передбачають тематичну перевірку засвоєння студентами теоретичних питань курсу, перевірка самостійної роботи студентів та виконаних індивідуальних завдань. *Самостійна робота* включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять. До *індивідуальної роботи* у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка презентацій, рефератів, доповідей; анотація опрацьованої наукової літератури, статей, досліджень.

Критерії поточного контролю *Поточний контроль навчальних досягнень* упродовж семестру здійснюється за такими *критеріями*:

- опрацювання в повному обсязі змісту тем практичних занять та активна участь у всіх видах навчальної діяльності під час заняття – 30 балів;
- виконання завдань самостійної роботи – 20 балів.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються на основі якості виконання вказаних конкретизованих завдань. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля, – 50 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	20	50	100
6	6	6	6	6			

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	20	50	100
6	6	6	6	6			

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	30	8	30
Індивідуальні завдання (презентація, реферат, тощо)	4	20	4	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі студенти. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульної контрольної роботи (МКР) та поточного контролю під час практичних занять, самостійної роботи.

Модульна контрольна робота складається з 2-х частин: теоретичного блоку розписових питань (2 питання - 20 балів) та блоку тестових завдань (30 балів).

Студент має право підвищити оцінку за підсумковий модульний зріз, складаючи залік.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Дитяча література Чехії» здійснюється у формі **заліку**, який проводиться в усній формі шляхом співбесіди.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращення він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Відповідно до «Положення про порядок та методичку проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
--	-------------	-------------------------------

для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	для заліку	для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E		зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Literatura pro děti a mládež, její význam a osobitosti. Specifičnost literatury pro děti. Problematika tzv. dětského aspektu. Žánrová struktura LPDM.

Тема 2. Vznik a formování literatury pro děti a mládež. Periodizace české literatury pro děti a mládež v kontextu celonárodní literatury. Počátky rozvoje čtenářské, literární a kulturní gramotnosti v mateřské škole Kanonická díla starší literatury pro děti. česká literatura pro děti v 19. století. Literatura pro děti a mládež meziválečného období. Literatura pro děti a mládež po roku 1945.

Тема 3. Lidová slovesnost v četbě dětí. Žánrové členění lidové slovesnosti. Adaptátoři a editoři lidové slovesnosti, klasické a současné výbory z lidové slovesnosti. Folklorní pohádky ve čtení dětí. Lidová pohádka - charakteristika žánru, znaky pohádky, její klasifikace. Literární adaptace lidových pohádek. Pověst - charakteristika žánru, typologie pověstí, základní pověst'ové soubory, mýtus - mytologie, typologie bájeslovných příběhů, literární adaptace. Literární adaptace folklorních pověstí pro děti a mládež. Jiráskovo převyprávění českých pověstí. Eduard Petiška a jeho pověsti pro děti.

Тема 4. Vývoj autorské pohádky a pohádkové prózy. Typologie současné autorské pohádky. Autorská pohádka od 90. let 19. století, autorské osobnosti. Čapkovy pohádky, pohádky O.Sekory, V.Čtvrťka.

Тема 5. Vývoj poezie pro děti a mládež. Folklorní poezie - ukolébavka, píseň, hádanka, říkladlo, sbírky folklorní poezie, sběratelství. Počátky umělé poezie pro děti - poezie ohlasová a didaktická. Česká poezie pro děti v 19. Století. Moderní česká poezie pro děti - zakladatelé, rozvoj v době meziválečné a v období okupace, tradice halasovsko-nezvalovská a hrubínovsko-čarkovská).

Модуль 2.

Тема 6. Próza pro děti. Základní prozaické žánry. Příběhová próza s dětským hrdinou. Dětský hrdina a jeho obraz v literatuře. Próza s dívčí hrdinkou

Тема 7. Dobrodružná literatura pro děti – vymezení žánru, jeho vývoj a proměny. Humoristická próza pro děti.

Тема 8. Historická próza pro děti a mládež v 19. a 20. století – charakteristické rysy žánru a jeho hlavní představitelé

Тема 9. Literatura faktu a uměleckonaučná literatura pro děti – žánrové vymezení a vývoj žánru zejména v oblasti dětských encyklopedií a životopisné prózy.

Тема 10. Integrované žánry literatury pro děti a mládež - comics, kreslený seriál – charakteristika, klasifikace a vývoj v české literatuře, stěžejní díla. Časopisy pro děti a mládež - pohled do historie a nástin současného stavu.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
4-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Literatura pro děti a mládež, její význam a osobitosti.	10	2	2			6
Тема 2. Vznik a formování literatury pro děti a mládež.	10	2	2			6
Тема 3. Lidová slovesnost v četbě dětí	10	2	2			6
Тема 4. Vývoj autorské pohádky	12	2	4			6
Тема 5. Vývoj poezie pro děti a mládež	14	4	4			6
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за 1 модуль	58	14	14			30
Модуль 2						
Тема 6. Próza pro děti. Próza s dětským hrdinou	12	2	4			6
Тема 7. Dobrodružná literatura pro děti	14	4	4			6
Тема 8. Historická próza pro děti a mládež	14	4	4			6
Тема 9. Literatura faktu. Sci-fi	10	2	2			6
Тема 10. Integrované žánry literatury pro děti a mládež	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за 2 модуль	62	16	16			30
Разом за семестр	120	30	30			60

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Literatura pro děti a mládež, její význam a osobitosti.	2	-
2	Vznik a formování literatury pro děti a mládež.	2	-
3	Lidová slovesnost v četbě dětí	2	-
4	Vývoj autorské pohádky	4	-
5	Vývoj poezie pro děti a mládež	4	-
6	Próza pro děti. Próza s dětským hrdinou	4	-
7	Dobrodružná literatura pro děti	4	-
8	Historická próza pro děti a mládež	4	-

9	Literatura faktu. Sci-fi	2	-
10	Integrované žánry literatury pro děti a mládež	2	
Разом		30	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Žánrova struktura LPDM.	6	-
2	Kanonická díla starší literatury pro děti. česká literatura pro děti v 19. století	6	-
3	Jiráskovo převyprávění českých pověstí. Eduard Petiška a jeho pověsti pro děti	6	-
4	Autorské pohádky O.Sekory, V.Čtvrťka.	6	-
5	Česká poezie pro děti v 19. Století	6	-
6	Próza s dívčí hrdinkou	6	-
7	Humoristická próza pro děti.	6	-
8	Historické prózy od A.Jiráska pro děti a mládež	6	-
9	Vývoj v oblasti dětských encyklopedií	6	-
10	Časopisy pro děti a mládež - pohled do historie a nástin současného stavu.	6	-
Разом		60	

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед підсумковим контролем; розроблення мультимедійних презентацій тощо.

6.5. Індивідуальні завдання

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка рефератів та їх презентація; анотація опрацьованої наукової літератури, статей, досліджень; пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: ноутбук/ПК, проєктор.

Програмне забезпечення: інформаційні технології та засоби електронного навчання: Microsoft Office; система електронного навчання Moodle; внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Janáčková B. Přehled vývoje literatury pro děti a mládež. Univerzita J.E.Purkyně, 2009. 133 s.
2. Urbanová, S. Meándry a metamorfózy dětské literatury. Přehled české literatury pro děti od roku 1945 po současnost. Olomouc: Votobia, 2003. 364 s.

Допоміжна література

1. Kovalčík, Z. Biblické adaptace pro děti I - II. Ostrava: Scholaforum, 1994.
2. Chaloupka, O. - Voráček, J. Kontury české literatury pro děti a mládež. Praha: Albatros: 1980.
3. Kritika literatury pro děti a mládež (1945 - 1995). Brno: ITEM, 1993.
4. Literatura pro děti a mládež v samizdatu a exilu. Brno: ITEM, 1993.
5. Urbanová, S. - Kovalčík, Z. Minimum z literatury pro děti a mládež. Ostrava: Scholaforum, 1996.
6. Urbanová, S. Historický vývoj žánrů literatury pro mládež - antologie. Žánry, osobnosti, díla. Ostrava: OU, 1998.
7. Nováková L. Proměny české pohádky: k historii žánru ve čtyřicátých letech dvacátého století (Brno: Masarykova univerzita). 2009.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. www.iliteratura.cz/sekce.asp?sekceID=511 Literatura pro děti českého internetového portálu
2. www.czechlit.cz/nova-literatura/nova-literatura-pro-deti-a-mladez
3. www.iliteratura.cz/Clanek/10179/provaznik-jaroslav-literatura-pro-ceske-deti
4. <https://kulickovy.estranky.cz/clanky/literatury-pro-deti-a-mladez.html>
5. www.celeceskoctedetem.cz
6. www.rostemesknihou.cz
7. www.ctesyrad.cz